אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה

"צדיקים לאורה וישרים לשמחה" (תענית טו). האורה מרבה שמחה בטבע הנפש, כמש"כ "אורה ושמחה". וא"כ נעם השמחה הוא התכלית, והאורה היא האמצעי לה. והנה ההבדל בין צדיק לישר מתבאר ע"פ דברי הרמב"ם בשמנה פרקים (פ"ו) בענין ההבדל בין הרוצה מרצונו הטוב ללכת בדרכי ד' ובין הכובש אה יצרו. כי מי שטהר את לבבו ועשה רצונו כרצונו של הקב"ה הרי הוא דבק ממש בהשי"ת, בחיים האמתיים, בלא שום אמצעי כלל, אבל הכובש את יצרו הרי רצונו נפרד הוא מצד עצמו, אלא שהתורה, שאינה עדיין עצמית בו, מאירה את חשכו ומנחה אותו ללכת באורח ישר, ועי"ז הוא משיג שמחת עולם בעת הגמול. נמצא, שלצדיק, הכובש ומצדיק את מעשיו, אע"פ שאין לבו בעצמו ישר, האור הוא זרוע, כזריעה הניכרת רק לאחר זמן, שאע"פ שהוא צריך לכבוש אפלת יצרו ואינו מרגיש את עצם האורה של האהבה, שיזכה בה עצמה לשמחה, מ"מ ע"י שעושה רצון השי"ת בתורה ומצות זרוע לו האור, שיקצרהו ברנה עת יבא על שכרו, וע"י אור התורה יבא לשמחת עולם בהנאה מזיו השכינה. אבל לישרי לב, שישרו רצונם כרצונו של השי"ת, שהוא נמשך לו מרוממות כבוד גדלו, הם משיגים בנפשם עצם השמחה, ולא רק באמצעות האור, והם רואים עולמם בחייהם.

עולת ראי"ה ב' עמוד י"ז